

Türkiye Bankacılık Sistemi^{1,2} “Mart 2008”

Mart 2008 İtibariyle Bankacılık Sistemindeki Gelişmeler

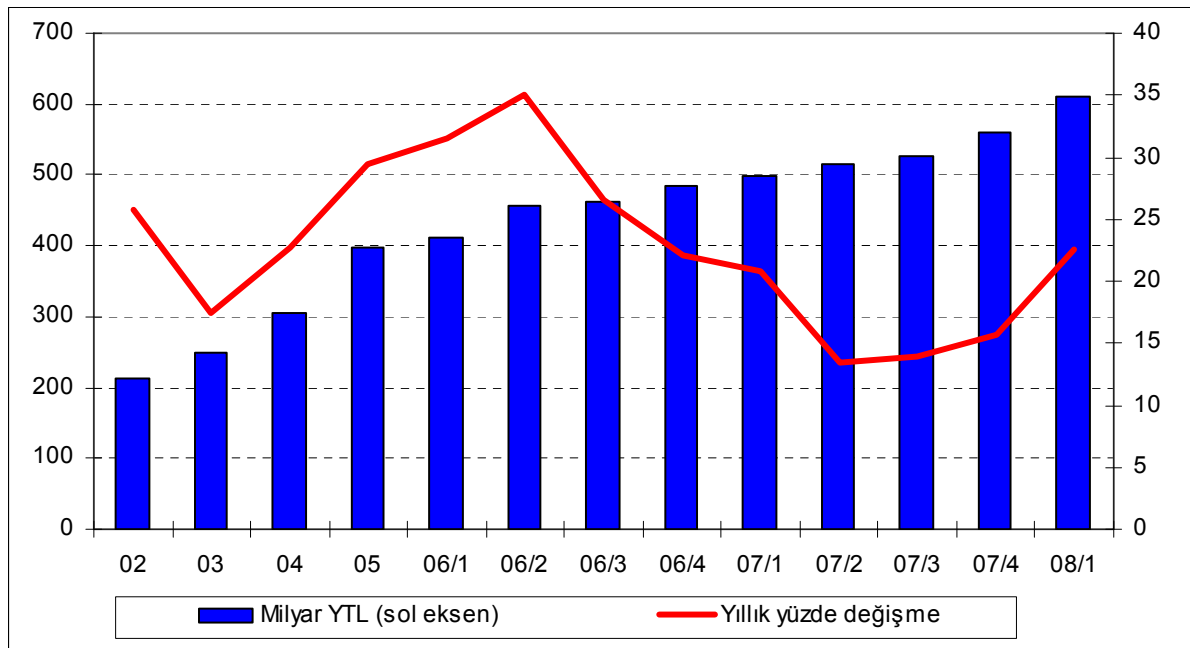
1. Genel Değerlendirme

Uluslararası finans piyasalarında yaşanan dalgalanma ve bunun yatırımcı davranışlarına etkileri, 2008 yılının ilk çeyreğinde bankacılık sektörüne de yansımıştır. Yılsonuna göre, YTL'nin dolar karşısında yüzde 13 ve euro karşısında yüzde 21 oranında değer kaybettiği 2008 yılının ilk üç ayında, bilançoda yabancı para (YP) kalemlerin payı nedeniyle bilanço büyümesi hızlanmıştır. YP kalemler daha hızlı büyürken, YTL kredilerin artış hızı, toplam aktiflerin altında kalmıştır. YP kalemlerin payı aktif ve pasifte artmıştır.

Varlık satışları ve vergi uzlaşısından kaynaklanan gelirler, faiz dışı gelirlerin artışında etkili olmuştur. Geçen yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında, kar artışının tamamına yakınının bu faktörlerden kaynaklandığı görülmektedir.

Uluslararası piyasalarda yaşanan sorunlar nedeniyle, bankalar risk dengeleme (hedge) çabalarını artırarak devam ettirmişlerdir. Risk dengeleme amaçlı işlemlerin etkisiyle, türev finansal araçlar yılın ilk üç ayında 70 milyar YTL artarak, 228 milyar YTL'ye yükselmiştir.

Toplam Aktifler

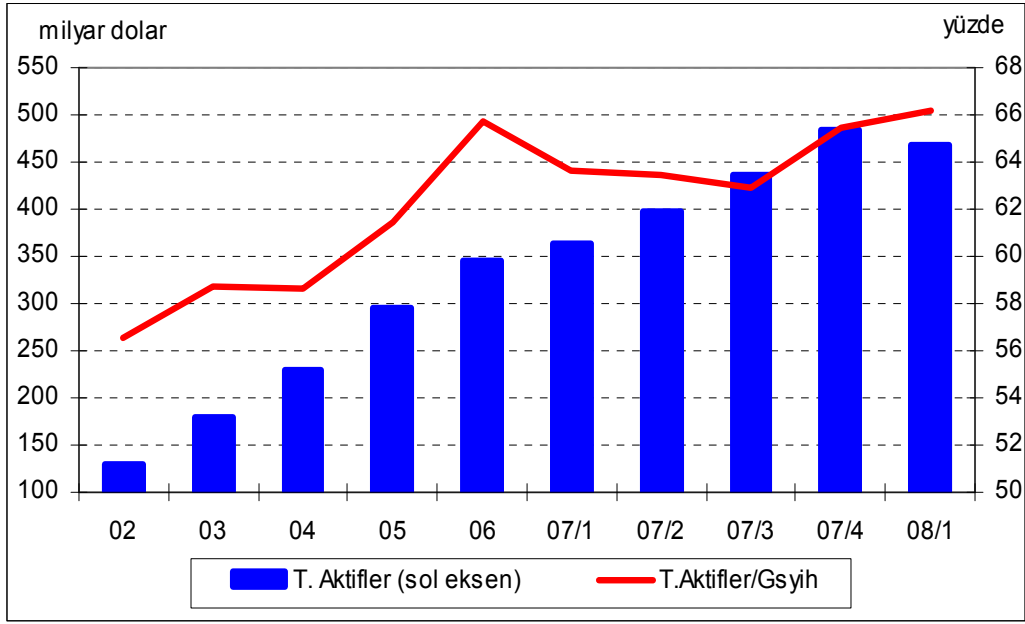

Yılın ilk üç ayında bilanço büyümesi, geçen yıl sonuna göre yüzde 9 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türkiye bankacılık sisteminin toplam aktifleri Mart 2008 itibariyle 611 milyar YTL (468 milyar dolar) olmuştur. Toplam aktiflerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranının Mart 2008 itibariyle yüzde 67-68 düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

¹ Mevduat bankalarıyla kalkınma ve yatırım bankalarını (KYB) kapsamaktadır.

² “Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ” ile bilanço formatı değiştirilmiştir. Bu nedenle, yeni formata göre Mart 2007 verisi hazırlanmadığından, geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırma yapılamamıştır.

Toplam Aktifler (Gsyih'ya oran ve dolar bazında)

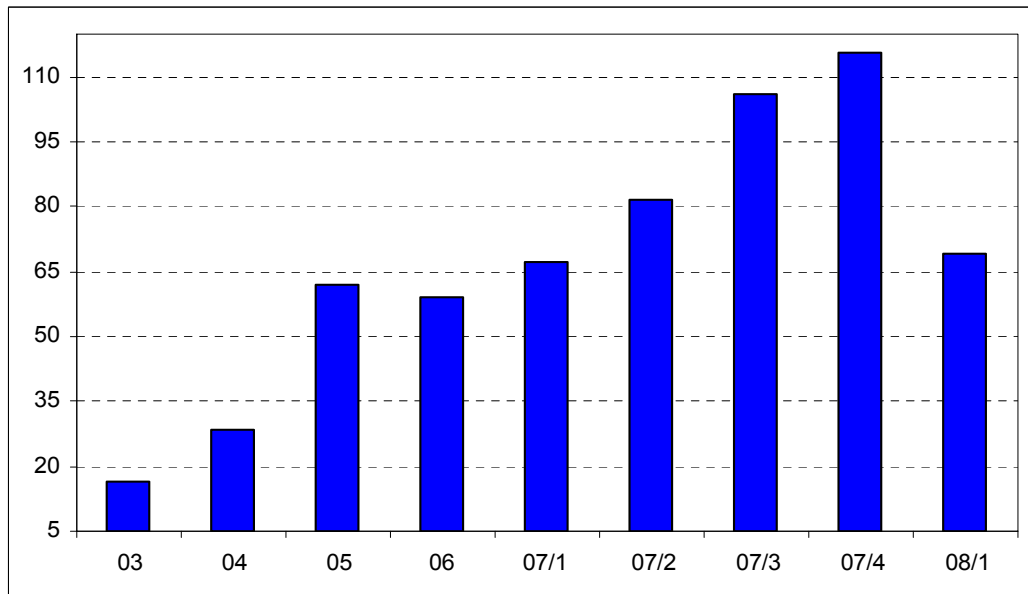

Yabancı para net genel pozisyonu 708 milyon dolar fazla vermiş; bilanço içi açık pozisyon hafifçe azalarak 21,1 milyar dolara gerilemiştir. YP aktiflerin YTL karşılığının toplam aktifler içindeki payı 2 puan artarak yüzde 31'e; YP kaynakların YTL karşılığının toplam pasifler içindeki payı ise 3 puan artarak yüzde 36'ya yükselmiştir.

Geçen yıl sonuna göre, toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde 9, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 8 oranında artmıştır. Aynı dönem itibariyle, özel bankaların toplam aktifler ve mevduat içindeki payı 1'er puan azalırken; yabancı sermayeli bankaların payı ise 1'er puan artmıştır.

Geçen yıl sonuna göre, aktif büyüklüğüne göre ilk beş bankanın aktif ve kredi içindeki payları azalmış; mevduat içindeki payları değişmemiştir. İlk on bankanın aktif, kredi ve mevduat payında ise değişiklik olmamıştır.

İMKB'de İşlem Gören Finansal Kurumların Piyasa Değeri (Milyar Dolar)

Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yıl sonuna göre 2 puan artışla yüzde 52 olmuştur. Mevduatın krediye dönüşme oranı, Aralık 2007'ye göre 2 puan artarak yüzde 81'e yükselmiştir. Mart 2008 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 49, özel bankalarda yüzde 90 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 105 olmuştur.

Toplam aktiflerin yüzde 51'i, kaynakların ise yüzde 79'u 1 yıldan daha kısa vadelidir.

Sektör özkaynakları, Aralık 2008'e göre önemli değişiklik göstermemiş ve Mart 2008 itibariyle 73,5 milyar YTL (56,3 milyar dolar) olmuştur. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı ve sermaye yeterliliği standart rasyosu Aralık 2008'e göre gerilemiştir.

Kar hacmi, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 14 artarak 3.798 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Yıllık bazda özkaynak karlılığı, yılsonuna göre 0,6 puan artarak yüzde 20,1'e yükselmiş; yıllık bazda aktif karlılığı ise yüzde 2,6'dan yüzde 2,4'e gerilemiştir.

Finansal kurumların toplam piyasa değeri 2007 yıl sonundaki 115 milyar dolardan, Mart 2008 itibariyle 69 milyar dolara gerilemiştir.

Bilanço dışı işlemler özellikle türev finansal araçlar kalemindeki artışa bağlı olarak büyümüştür.

Mart 2008 itibariyle faaliyet gösteren banka sayısı 46 tanedir. Yıl sonuna göre, banka sayısı değişmemiş, şube sayısı 253 adet artarak 7.852'ye yükselmiştir. Böylece bankacılık sektörü şube sayısı rekor kırarak, en yüksek düzeyine ulaşmıştır.

2. Bilanço içi ve dışı gelişmeler

2.1. Büyüme

Türkiye bankacılık sistemi toplam aktifleri, Mart 2008 itibariyle, bir önceki yıl sonuna göre YTL bazında yüzde 9 artarak 611 milyar YTL, dolar bazında ise yüzde 3 azalarak 468 milyar dolar olmuştur. YTL'nin başlıca para birimleri karşısında değer kaybı, bilanço büyümesini etkilemiştir. Aralık 2007 itibariyle yüzde 65 olan toplam aktiflerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranının, Mart 2008 itibariyle yüzde 67-68 düzeyinde gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

2007 Yıl sonuna Göre Başlıca Bilanço Kalemlerinde Değişme (Milyon YTL)

Varlıklar	
	Mart 2008
Likit aktifler	2.387
Finansal varlıklar	12.135
Krediler	35.296
Duran aktifler	-917
Diğer aktifler	1.011
Toplam	49.912
-YTL	22.082
-YP	27.830
Kaynaklar	
	Mart 2008
Mevduat	34.008
Mevduat dışı kayn.	11.896
Özkaynaklar	19
Diğer pasifler	3.989
Toplam	49.912
-YTL	19.702
-YP	30.210

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2008 yılının ilk çeyreğinde, Aralık 2007'ye göre 49,9 milyar YTL artış kaydetmiştir. Bu artışın yüzde 68'i (34 milyar YTL) mevduattan; yüzde 24'ü (11,9 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, yüzde 8'i (4 milyar YTL) diğer pasiflerden gelmiştir. Özkaynaklarda önemli bir değişme olmamıştır. Pasifte YP kalemlerden sağlanan 30,2 milyar YTL'lik kaynağın 28,4 milyar YTL'sinin kur değişiminden geldiği tahmin edilmektedir.

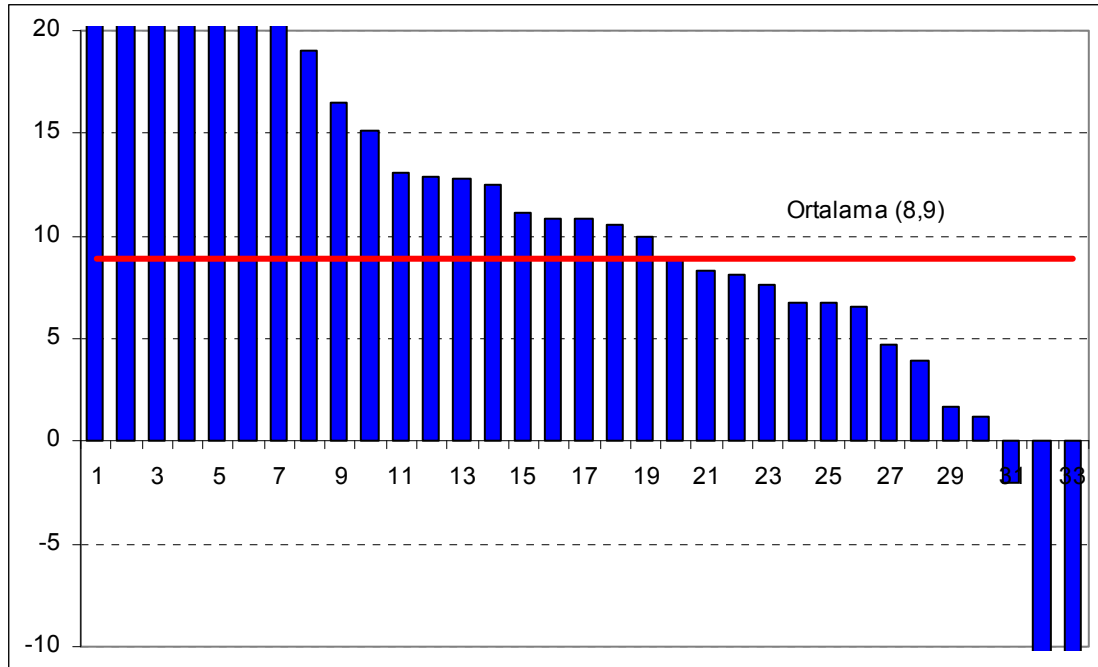
Pasif taraftan sağlanan kaynakların yüzde 71'i (35,3 milyar YTL) kredilere, yüzde 24'ü (12,1 milyar YTL) finansal varlıklara ayrılmıştır. Likit aktifler ve diğer aktiflerdeki artış sınırlı kalmıştır. Aktifte YP kalemlerden sağlanan 27,8 milyar YTL'lik varlığın 24,6 milyar YTL'sinin kur değişiminden geldiği tahmin edilmektedir.

Türk Bankacılık Sistemi, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007-Mart 2008 Yüzde değişme	
			YTL	dolar
Mevduat bankaları	590.645	452.117	9	-3
Kamu bankaları	177.518	135.883	9	-4
Özel bankalar	316.919	242.590	8	-4
Fondaki bankalar	876	671	4	-8
Yabancı sermayeli bankalar	95.332	72.973	13	0
Kalkınma ve yatırım bankaları	20.439	15.645	8	-4
Toplam	611.084	467.762	9	-3

Aktif toplamı, 2008'in ilk çeyreğinde, mevduat bankaları grubuna dahil olan bütün banka gruplarında artmıştır. Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun aktif toplamı ise yüzde 8 oranında artmıştır.

Mevduat Bankalarında Üç Aylık Büyüme (yüzde)*

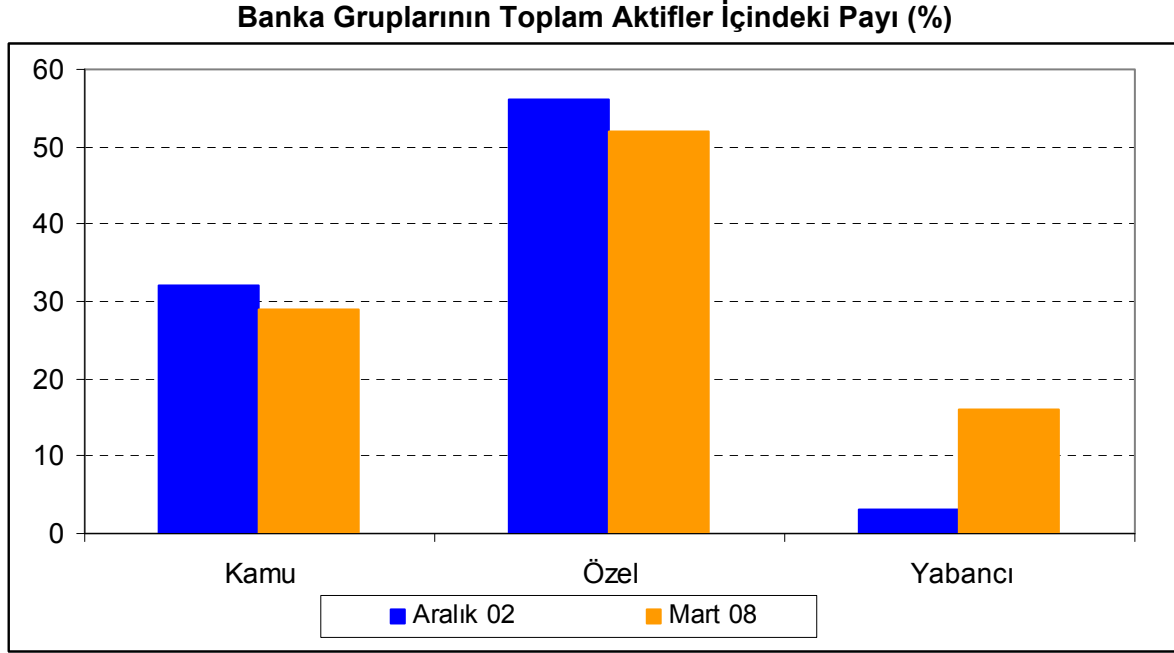
* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Aralık 2007-Mart 2008 döneminde mevduat bankaları bilanço büyüklüğü ortalama yüzde 8,9 artış kaydetmiştir. Sektörde faaliyet gösteren 33 mevduat bankasının 20 tanesi sektör

ortalamasının üzerinde büyümüştür. 10 mevduat bankasının bilanço büyüklüğü ortalamanın altında artarken, 3 mevduat bankasının bilançosu da küçülmüştür.

2.2. Sektör Payları

Mart 2008 itibarıyla, bir önceki yıl sonuna göre, sektör toplam aktifleri içinde, mevduat bankalarının ve mevduat kabul etmeyen bankaların payları değişmeyerek, yüzde 97 ve yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Mevduat bankaları grubunda yer alan özel bankaların aktif ve mevduat içindeki payları 1 puan azalırken, yabancı bankaların payları 1 puan artmıştır. Toplam kredinin dağılımında, banka gruplarının paylarında Aralık 2007'ye göre değişiklik olmamıştır.

Grupların Sektör Payları (Yüzde)

	Toplam aktifler		Toplam mevduat		Toplam krediler	
	Aralık 2007	Mart 2008	Aralık 2007	Mart 2008	Aralık 2007	Mart 2008
Mevduat bankaları	97	97	100	100	96	96
Kamu bankaları	29	29	36	36	22	22
Özel bankalar	53	52	50	49	55	55
Fondaki bankalar	0	0	0	0	0	0
Yabancı sermayeli bankalar	15	16	14	15	19	19
Kalkınma ve yatırım bankaları	3	3	-	-	4	4
Toplam	100	100	100	100	100	100

2.3. Yoğunlaşma

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 61, mevduat payı yüzde 63, kredi payı ise yüzde 56 olmuştur. İlk on bankanın ise sektör aktif payı yüzde 85, mevduat payı yüzde 89, kredi payı yüzde 83 olmuştur.

Bankacılık Sisteminde Yoğunlaşma (Yüzde)

	Aralık 2006	Aralık 2007	Mart 2008
İlk beş banka*			
T. aktif	63	62	61
T. mevduat	64	64	63
T. krediler	58	57	56
İlk on banka*			
T. aktif	86	85	85
T. mevduat	90	89	89
T. krediler	83	83	83

* Toplam aktiflere göre

Mart 2008 itibariyle aktif büyüklüklerine göre ilk beş banka içinde 1 kamu bankası ve 4 özel banka bulunmaktadır. İlk on banka arasında ise 3 kamu bankası, 5 özel banka ve 2 yabancı banka bulunmaktadır.

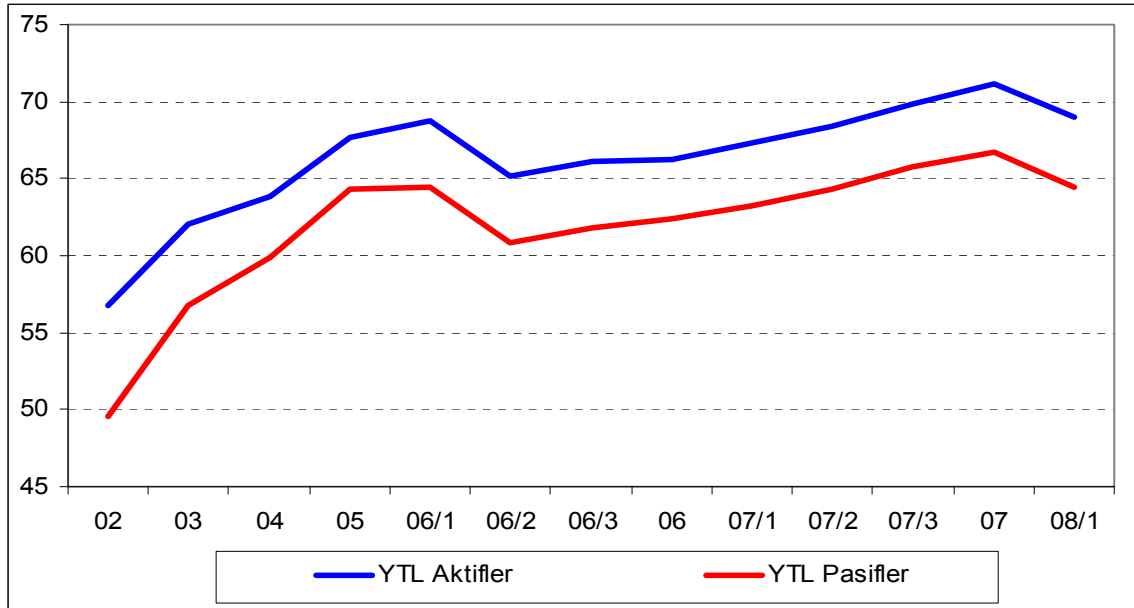
Banka Büyüklükleri

Milyar dolar →	+0-1		1-5		5-10		10-20		20-40		40-50		50+
	99	08/3	99	08/3	99	08/3	99	08/3	99	08/3	99	08/3	08/3
Sayı													
Mevd. b.	37	12	17	7	6	2	4	5	1	2		1	4
Kamu			1		1		1		1	2			1
Özel	15	2	11	3	5	1	3	1				1	3
Yabancı	17	9	2	4		1		4					
Fon	5	1	4										
KYB	17	8	2	5									
Toplam	54	20	19	12	6	2	4	5	1	2		1	4

2.4. Bilanço YTL-YP Yapısı

Sektör bilançosunda Aralık 2007'ye göre, YTL aktifler yüzde 6, YP aktiflerin YTL karşılığı yüzde 17 oranında büyümüştür. Buna karşın YTL pasifler yüzde 5, YP pasiflerin YTL karşılığı yüzde 16 oranında büyümüştür.

Toplam Bilanço İçinde YTL Kalemlerin Payı

Buna göre bilanço içinde YP aktiflerin payı yüzde 29'dan yüzde 31'e, YP pasiflerin payı ise yüzde 33'ten yüzde 36'ya çıkmıştır.

Bankacılık sektörünün bilanço içi YP aktif ile YP pasif farkı, Aralık 2007 dönemindeki 21,7 milyar dolar düzeyinden, Mart 2008 döneminde 21,1 milyar dolara gerilemiştir.

Diğer taraftan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre Mart 2008 itibarıyla sektörün yabancı para net genel pozisyonu 708 milyon dolar fazla vermiştir.

Bilanço İçinde Yabancı Para Payı ve "YP Aktifler-YP Pasifler"(*)

	YP aktifler Yüzde pay		YP pasifler Yüzde pay		“YP aktifler-YP pasifler” Milyar dolar	
	Aralık 2007	Mart 2008	Aralık 2007	Mart 2008	Aralık 2007	Mart 2008
Mevduat bankaları	29	31	33	36	-20,8	-20,3
Kamu bankaları	20	22	21	24	-2,3	-1,9
Özel bankalar	35	38	38	40	-7,7	-5,9
Fondaki bankalar	10	11	11	11	0,0	0,0
Yabancı serm. bankalar	25	25	39	42	-10,8	-12,5
Kalk. ve yatırım bankaları	24	28	30	32	-0,9	-0,7
Toplam	29	31	33	36	-21,7	-21,1

(*)Türk Bankacılık Sistemi Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan “Yabancı Para Aktifler-Yabancı Para Pasifler” tanımı sadece bilanço içi döviz varlıkları ve döviz yükümlülüklerini içermektedir. Bu nedenle, bu tanım “Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Standart Rasyosu”nda yer alan “Net Genel Pozisyon” tanımından farklıdır. Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan tanım dövizde endeksli krediler ile bilanço dışı döviz varlık ve yükümlülüklerini içermemektedir. Yapılacak değerlendirmelerde bu husus dikkate alınmalıdır.

Dövizde endeksli değerler dahil edildiğinde, toplam YP varlıkların ve YP yükümlülüklerin yüzde 36'sı euro ve yüzde 62'si dolar cinsindendir.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu

Milyon dolar	Mart 2007	Mart 2008
Kamu bankaları	199	26

Özel bankalar	-746	918
Yabancı sermayeli bankalar	-109	-231
Kalkınma ve yatırım bankaları	26	-6
Sektör	-631	708

Kaynak: BDDK

Kalan vadelerine göre, bankacılık sisteminin toplam varlıklarının yüzde 31'inin vadesi 3 ayın; yüzde 51'inin vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam varlıkların yüzde 49'u 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir. Buna karşılık toplam yükümlülüklerin yüzde 71'inin vadesi 3 ayın, yüzde 79'unun vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam yükümlülüklerin yüzde 21'i 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir.

2.5. Aktiflerin Yapısı

Mart 2008 itibariyle, toplam aktifler içinde kredilerin payı Aralık 2007'ye göre 2 puan artarak yüzde 52'ye yükselmiş; duran aktiflerin payı ise 2 puan azalarak, yüzde 2'ye gerilemiştir. Diğer ana kalemlerin payları değişmemiştir.

Likit aktifler ve finansal varlıklardaki artış sınırlı kalmıştır. Buna karşılık kredi stokundaki hızlı artış özellikle YP kredilerde devam etmiştir. Kredi stoku artarken, takipteki krediler azalmış ve takipteki kredilerin kredi stokuna oranı gerilemiştir.

Aktiflerin Gelişmesi ve Yapısı, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007-Mart 2008 yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	dolar	Aralık 2007	Mart 2008
Likit aktifler	77.219	59.108	3	-8	13	13
Finansal varlıklar	187.991	143.900	7	-5	31	31
G. U. D.farkı yansıtılan FV.	14.372	11.001	12	-1	2	2
Satılmaya hazır FV	130.183	99.650	8	-4	21	21
Vad. kadar elde tut yat.	43.361	33.191	2	-9	8	7
Riskten kor. amaçlı türev FV.	76	58	94	72	0	0
Krediler	315.750	241.694	13	0	50	52
Takipteki krediler	9.465	7.245	-4	-15	2	2
Özel karşılıklar	8.192	6.271	-6	-16	2	1
Duran aktifler	20.682	15.832	-4	-15	4	2
İştirakler	1.375	1.052	5	-6	0	0
Bağlı ortaklıklar	8.454	6.471	-10	-20	2	1
Birlikte kontrol ed. ortak.	15	11	15	2	0	0
Maddi duran varlıklar	8.745	6.694	2	-9	2	1
Maddi olm. duran varlıklar	1.678	1.284	-16	-25	0	0
Satış amaçlı duran varlıklar	415	318	5	-7	0	0
Diğer aktifler	9.442	7.227	12	-1	2	2
Toplam aktifler	611.084	467.762	9	-3	100	100

YTL krediler bilançodan daha yavaş, YP krediler ise bilançodan daha hızla artmıştır. YTL kredilerin toplam aktiflerdeki payı yüzde 36 düzeyinde kalmış, YP kredilerin payı ise 1 puan artarak yüzde 14'e yükselmiştir.

Mevduatın krediye dönüşme oranı, Aralık 2007'ye göre 2 puan artarak yüzde 81'e yükselmiştir. Mart 2008 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 49, özel bankalarda yüzde 90 ve yabancı sermayeli bankalarda yüzde 105 olmuştur.

Karşılık öncesi takipteki kredilerin bilanço içindeki payı yüzde 2, toplam kredilere oranı ise yüzde 3 düzeyinde kalmıştır. Özel karşılıklar düşüldükten sonra takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı ise yüzde 0,4 olmuştur. Takipteki kredilerin yüzde 87'si için özel karşılık ayrılmıştır.

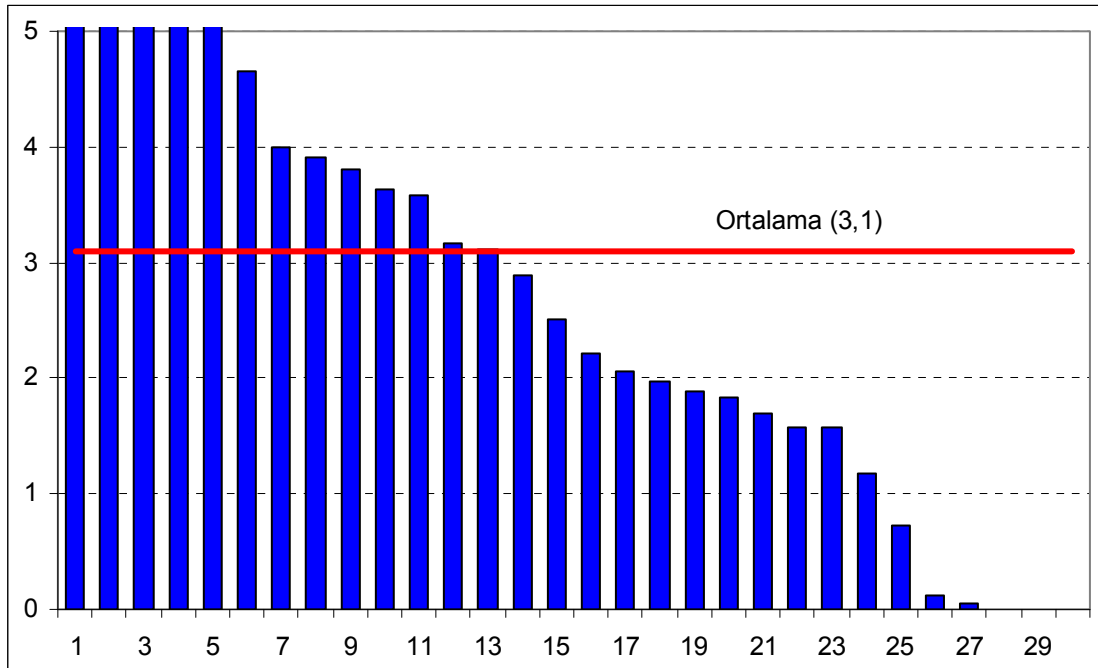
Takipteki Krediler* ve Özel Karşılık Oranı (Yüzde)

	Takipteki krediler/ Toplam krediler		Özel karşılıklar/ Takipteki krediler	
	Aralık 2007	Mart 2008	Aralık 2007	Mart 2008
Mevduat bankaları	3,6	3,1	88,3	86,4
Kamu bankaları	4,1	3,9	96,3	91,6
Özel bankalar	3,6	2,8	86,8	84,9
Yabancı sermayeli bankalar	2,9	2,7	80,5	82,8
Kalkınma ve yatırım bankaları	1,4	1,2	93,4	92,6
Toplam	3,5	3,0	88,4	86,5

* Karşılık öncesi

Mevduat bankalarında, Mart 2008 itibariyle, karşılık öncesi takipteki alacakların toplam kredilere oranı yüzde 3,1 olarak gerçekleşmiştir. 13 bankada bu oran, ortalamanın üzerinde gerçekleşirken; 3 bankada sıfır olmuştur.

Mevduat Bankalarında Takipteki Krediler/Toplam Krediler (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

2.6. Pasiflerin Yapısı

Toplam mevduat, Mart 2008 itibariyle, geçen yıl sonuna göre yüzde 10 oranında artmıştır. YTL mevduat yüzde 8 artarken, YP mevduatın YTL karşılığı yüzde 13 büyümüştür. Toplam pasifler içinde toplam mevduatın payı yüzde 64 düzeyindedir. YP mevduatta dolar bazında önemli bir değişiklik olmamıştır. Mart 2008 itibariyle YP mevduat 141 milyar YTL (108 milyar dolar), YTL mevduat ise 250 milyar YTL (191 milyar dolar) düzeyindedir.

Pasiflerin Gelişmesi ve Yapısı, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007-Mart 2008		Yüzde pay	
			YTL	Yüzde değişme dolar	Aralık 2007	Mart 2008
Mevduat	390.992	299.289	10	-3	64	64
TP	250.082	191.428	8	-5	41	41
YP	140.910	107.861	13	0	22	23
Mevduat dışı kayn.	103.510	79.233	13	0	16	17
Özkaynaklar	73.505	56.265	0	-11	13	12
Ödenmiş serm.	31.120	23.821	2	-9	5	5
Sermaye yedekleri	12.958	9.919	-18	-27	3	2
Kar yedekleri	35.813	27.414	16	3	6	6
Toplam Kar/Zarar	-6.386	-4.888	73	53	-1	-1
Geçmiş yıl K/Z	-10.184	-7.795	-44	-50	-3	-2
Dönem K/Z	3.798	2.907	-73	-76	3	1
Diğer pasifler	43.077	32.974	10	-2	7	7
Toplam	611.084	467.762	9	-3	100	100

Toplam kaynakların yüzde 23'ünü oluşturan mevduat dışı kaynaklar Mart 2008 itibariyle bir önceki yıl sonuna göre YTL bazında yüzde 13 oranında artmış, dolar bazında değişmemiştir. Bunun nedeni, yurtdışından sağlanan kredilerdeki artışın sınırlı kalması ve bankalararası piyasadan kullanılan fonların azalması olmuştur. Büyük bölümünü yurtdışından sağlanan kaynakların oluşturduğu "alınan krediler" kalemi dolar bazında yüzde 5 artmıştır.

YTL mevduatlar içinde bankalar mevduatının payı 1 puan artışla yüzde 4'e yükselirken; diğer kuruluşlar mevduatının payı 1 puan azalarak yüzde 5'e gerilemiştir. Diğer mevduat türlerinin toplam mevduat içindeki payları değişmemiştir.

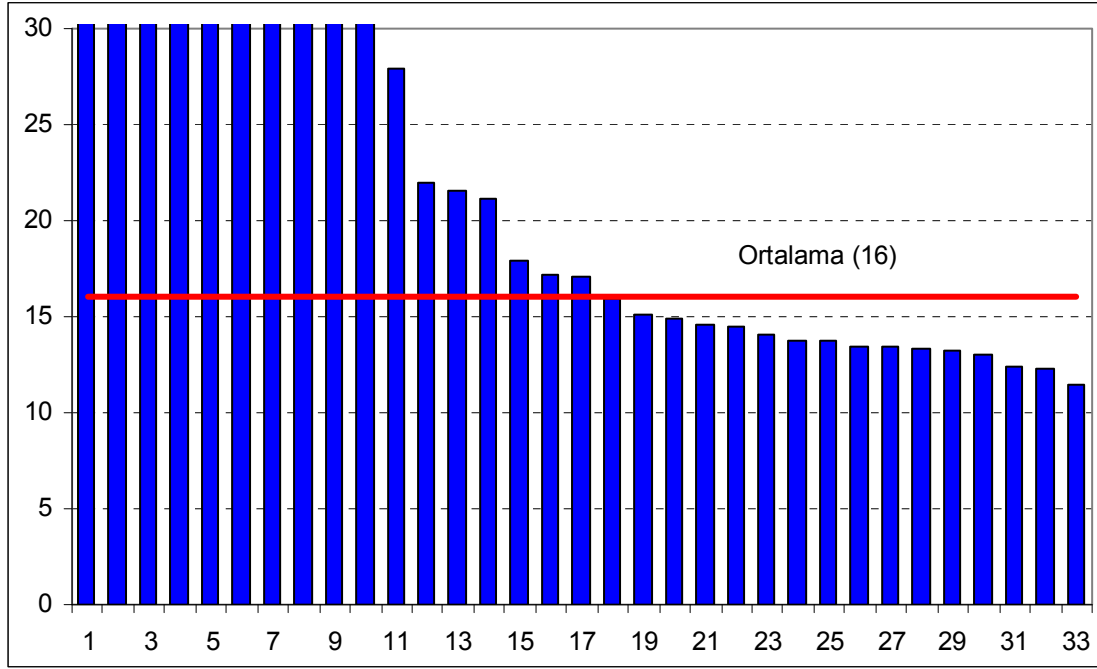
Mevduatın Türlerine Göre Dağılımı, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007-Mart 2008		Yüzde pay	
			YTL	yüzde değişim dolar	Aralık 2007	Mart 2008
Tasarruf mevduatı	150.748	115.392	8	-4	39	39
Resmi kuruluşlar	15.767	12.069	10	-2	4	4
Ticari kuruluşlar	53.300	40.799	9	-3	14	14
Bankalar mevduatı	14.875	11.386	19	6	3	4
Diğer kuruluşlar	21.489	16.449	-2	-13	6	5
DTH	134.253	102.766	12	0	34	34
Kıymetli madenler depo	244	187	59	41	0	0
Toplam	390.675	299.047	10	-3	100	100

Mevduatın vade dağılımı önemli bir değişiklik göstermemiştir. Toplam mevduatın ortalama vadesi, yaklaşık olarak 2,5 ay düzeyinde gerçekleşmiştir. YP mevduatın ortalama vadesi 2,8 ay ile 2,3 aylık YTL mevduattan biraz daha uzundur.

Mart 2008 itibariyle mevduat bankalarının sermaye yeterliliği oranı ortalama yüzde 16 olarak gerçekleşmiştir. Sermaye yeterliliği oranı 18 bankada ortalamanın üzerinde olmuştur.

Mevduat Bankalarında Sermaye Yeterliliği (yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

Sektör özkaynakları, 2008 yılının ilk üç ayında önemli bir değişiklik göstermemiş ve 73,5 milyar YTL (56,3 milyar dolar) düzeyinde gerçekleşmiştir. Aralık 2007'ye göre, özel bankalar hariç, mevduat bankaları grubuna dahil tüm banka gruplarının özkaynaklarında artış olmuştur. Kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynakları da yüzde 4 oranında artarak 9,3 milyar YTL'ye (7,1 milyar dolar) yükselmiştir. Öte yandan, özkaynakların toplam aktiflere oranı, söz konusu dönem itibarıyla 1,1 puan azalarak yüzde 12'ye gerilemiştir.

Özkaynaklar, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Aralık 2007- Mart 2008 Yüzde değişme		Sermaye Yeterliliği Rasyosu (yüzde) Mart 2008
			YTL	Dolar	
Mevduat bankaları	64.198	49.141	-1	-12	16,0
Kamu bankaları	17.038	13.042	1	-10	17,4
Özel bankalar	35.195	26.940	-2	-13	15,9
Fondaki bankalar	689	528	4	-8	64,4
Yabancı sermayeli bankalar	11.276	8.632	1	-10	14,1
Kalkınma ve yatırım bankaları	9.307	7.124	4	-8	61,7
Toplam	73.505	56.265	0	-11	17,5

Yılın ilk çeyreğinde özkaynaklar, menkul değerler değerleme farkı hesabındaki gerilemeden olumsuz etkilenmiş; fakat bu olumsuz etki, ödenmiş sermaye ve olağanüstü yedeklerdeki artışla dengelenmiştir. Hemen hemen tamamı YTL kalemlerden oluşan özkaynaklar, YTL'nin 2008 yılının ilk çeyreğinde başlıca para birimleri karşısındaki değer kaybına bağlı olarak, YTL bazında önemli bir değişiklik göstermemiş, fakat dolar bazında yüzde 11 gerilemiştir.

Serbest özkaynaklar rasyosunun (özkaynaklar-duran aktifler-karşılık sonrası takipteki alacaklar/toplam aktifler) Aralık 2007 itibarıyla yüzde 9 olan değeri, Mart 2008 itibarıyla yüzde 8,4'e gerilemiştir. Öte yandan, sermaye yeterliliği standart rasyosu, Mart 2008 itibarıyla, yıl sonuna göre 1,6 puan gerileyerek yüzde 17,5 olmuştur. Sermaye yeterliliği rasyosundaki gerilemede, özkaynaklardaki duraklamaya karşın, kredi stokundaki artışın devam etmesi etkili olmuştur.

Serbest Özkaynaklar, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	T. Aktiflere oran (yüzde)	
			Aralık 2007	Mart 2008
Mevduat bankaları	42.382	32.442	7,8	7,2
Kamu bankaları	13.161	10.075	8,0	7,5
Özel bankalar	20.427	15.636	7,0	6,5
Fondaki bankalar	592	453	70,2	70,0
Yabancı sermayeli bankalar	8.202	6.279	9,7	8,8
Kalkınma ve yatırım bankaları	8.366	6.404	44,3	42,9
Toplam	50.748	38.846	9,0	8,4

Mart 2008 itibariyle sektörün net dönem karı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 14 oranında artarak 3.798 milyon YTL (2.907 milyon dolar) olmuştur. İlk üç aylık dönemde bankacılık sektörünün aktif karlılığı yüzde 0,6, özkaynak karlılığı ise yüzde 5,2 oranında gerçekleşmiştir.

Mevduat bankaları grubuna dahil olan, kamu bankalarının Mart 2008 itibariyle özkaynak karlılığı (dönemsel) yüzde 5,5, özel bankaların yüzde 6,6 ve yabancı bankaların yüzde 2,6 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönem itibariyle kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynak karlılığı yüzde 2,3 olmuştur.

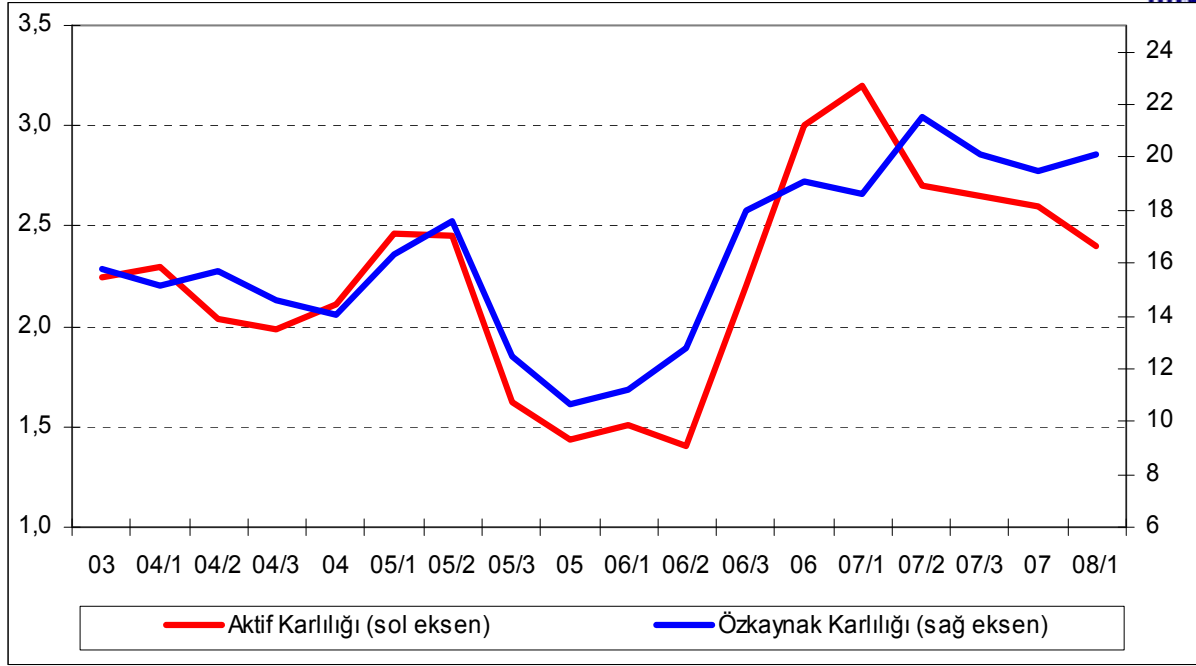
Net Dönem Kar-Zararı, Mart 2008

	Net dönem kar-zararı (Milyon YTL)		Aktif karlılığı* (Yüzde)	Özkaynak karlılığı* (Yüzde)
	Mart 2007	Mart 2008	Mart 2008	Mart 2008
Mevduat bankaları	3.131	3.583	0,6	5,6
Kamu bankaları	1.066	943	0,5	5,5
Özel bankalar	1.518	2.322	0,7	6,6
Fondaki bankalar	48	24	2,7	3,5
Yabancı sermayeli bankalar	498	295	0,3	2,6
Kalkınma ve yatırım bankaları	195	215	1,1	2,3
Toplam	3.325	3.798	0,6	5,2

*Dönemsel

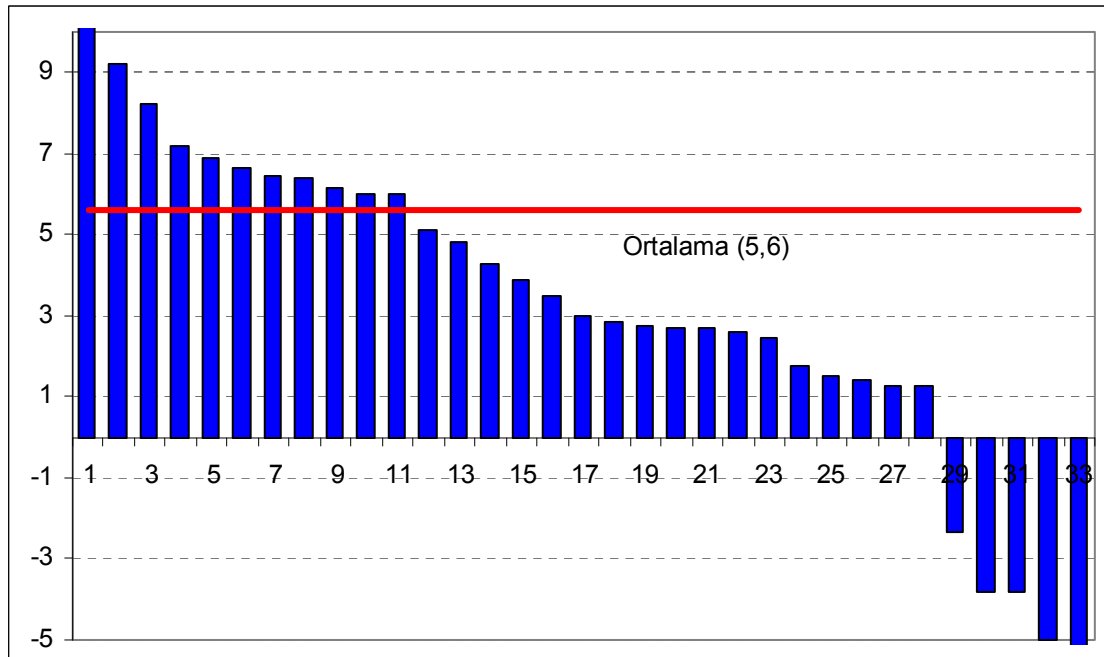
Yıllık bazda özkaynak karlılığı, Mart 2008 itibariyle yüzde 20,1 olmuştur. Aktif karlılığı ise aynı dönem itibariyle yüzde 2,4 olarak gerçekleşmiştir. Yıllık bazda özkaynak karlılığı Aralık 2007'de yüzde 19,5 ; 2006 yıl sonunda ise yüzde 19,1 olarak gerçekleşmiştir. Aralık 2007'ye göre aktif karlılığı gerilerken; özkaynak karlılığı sınırlı da olsa yükselmiştir.

Özkaynak ve Aktif Karlılığı (Yıllık bazda, yüzde)

Mevduat bankalarının Mart 2008 itibarıyla, dönemsel (üç aylık) özkaynak karlılığı ortalama yüzde 5,6 olmuştur. Özkaynak karlılığı, 11 bankada ortalamanın üzerinde gerçekleşirken, beş banka da zarar etmiştir.

Mevduat Bankalarında Özkaynak Karlılığı (Üç Aylık, yüzde)*

* Grafik ölçeği gösterim açısından sınırlandırılmıştır.

2.7. Gelir-Gider Durumu

Yılın ilk çeyreğinde bankacılık sektörünün faiz gelirleri 19.005 milyon YTL, faiz giderleri 11.472 milyon YTL olmuştur. Net faiz gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 29 oranında artarak 7.532 milyon YTL düzeyinde gerçekleşmiştir. Net ücret ve komisyon gelirleri yüzde 15 oranında artarak 2.006 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Net ticari kar/zarar kalemi negatif bakiye verirken, diğer faaliyet gelirleri yüzde 97 oranında artmış ve net kardaki artışın esas nedenini oluşturmuştur.

Gelir-Gider Tablosu, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Faiz gelirleri	19.005	14.547	17	24
Faiz giderleri	11.472	8.782	11	17
Net faiz geliri	7.532	5.766	29	36
Net ücret ve komisyon geliri	2.006	1.536	15	22
Temettü Gelirleri	284	217	147	161
Net ticari kar/zarar	-271	-207	-217	-223
Sermaye piyasası işlemleri kar/zarar	411	314	487	520
Kambiyo kar/zarar	-682	-522	-521	-544
Diğer faaliyet gelirleri	1.884	1.442	97	108
Faaliyet gelirleri toplamı	11.435	8.753	28	36
Faaliyet karı	4.774	3.654	16	23
Vergi öncesi kar zarar	4.774	3.654	16	23
Vergi karşılığı(-)	-976	-747	25	32
Net kar zarar	3.798	2.907	14	21

Diğer faaliyet gelirlerindeki artışın temel nedeni, varlık satışları ile enflasyon muhasebesinden kaynaklanan vergi alacaklarının uzlaşmadan sonra gelir yazılması olmuştur.

2.8. Nazım Hesaplar

Bilanço dışı yükümlülükler, Aralık 2007'ye göre yüzde 25 oranında artarak 459 milyar YTL'ye, emanet ve rehinli kıymetler ise yüzde 6 oranında artarak 4.996 milyar YTL'ye yükselmiştir. Böylece toplam nazım hesaplar yüzde 8 oranında artarak 5.455 milyar YTL olmuştur.

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artış, özellikle "türev finansal araçlar" alt kalemindeki artıştan kaynaklanmıştır. Türev finansal araçlardaki artışın önemli ölçüde risk dengeleme amaçlı işlemlerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Nazım Hesaplar, Mart 2008

	Milyon YTL	Milyon Dolar	yüzde değişme (üç aylık) YTL	Dolar
Bilanço dışı yükümlülükler	459.055	351.390	25	12
Garanti ve kefaletler	96.571	73.921	15	2
Taahhütler	134.590	103.024	7	-5
Türev finansal araçlar	227.895	174.445	44	28
Emanet ve rehinli kıymetler	4.995.709	3.824.027	6	-6
Toplam	5.454.765	4.175.417	8	-4

2.9. Banka ve Şube Sayısı

Mart 2008 itibariyle bankacılık sektöründe 46 banka faaliyet göstermiştir. Toplam şube sayısı 2008 yılının ilk üç ayında 234 adet artarak 7.852'ye yükselmiştir. Kalkınma ve yatırım bankalarının şube sayısı 3; mevduat bankalarının şube sayısı ise 231 adet artmıştır. Böylece şube sayısı, 2000 yılı seviyesini de geçerek, rekor düzeye yükselmiştir.

Bankacılık Sisteminde Banka ve Şube Sayısı*

	Aralık 2007		Mart 2008	
	bankalar	şubeler	bankalar	şubeler
Mevduat bankaları	33	7.570	33	7.801
Kamu bankaları	3	2.203	3	2.246
Özel bankalar	11	3.625	11	3.759
Fon bankaları	1	1	1	1
Yabancı sermayeli bankalar	18	1.741	18	1.795
Kalkınma ve yatırım bankaları	13	48	13	51
Toplam	46	7.618	46	7.852

* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki şubeler dahil.

Bankacılık sektöründe, 2007 yıl sonunda 158.534 olan çalışan sayısı 4.761 kişi artarak, Mart 2008 itibariyle 163.295'e yükselmiştir. Çalışan sayısı Fon bankasında azalırken, diğer banka gruplarında artmıştır.

3. ATM ve Kredi Kartı Sayısı

Bankalararası Kart Merkezi'nin verilerine göre, Mart 2008 itibariyle, toplam kredi kartı sayısı Mart 2007'ye göre yüzde 17 oranında artarak 38,5 milyona ulaşmıştır. Aynı dönem itibariyle toplam banka kartı sayısı önemli bir değişiklik göstermeden, 56,3 milyon düzeyinde kalmıştır. Aynı dönem itibariyle, POS ve ATM sayıları da sırasıyla yüzde 15 ve 16 artarak, 1.496.177 ve 19.531 düzeyine yükselmiştir.

Kredi Kartı, Banka Kartı, POS ve ATM Sayıları

	Mart 2008		Yıllık yüzde değişme	
	Miktar (Adet)	İşlem Hacmi (yıllık) (Milyon YTL)	Miktar (yüzde)	İşlem Hacmi (yüzde)
Kredi Kartı (Bin adet)	38.534	152.223	17	40
Banka Kartı (Bin adet)	56.231	134.690	0	24
POS Sayısı	1.496.177	...	15	...
ATM Sayısı	19.531	...	16	...

2008 yılının ilk çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre, kredi kartı işlem hacmi yüzde 40 artarak 41,9 milyar YTL'ye, banka kartı işlem hacmi ise yüzde 24 artarak 36,1 milyar YTL'ye yükselmiştir.

4. İnternet bankacılığı istatistikleri

İnternet bankacılığı müşteri sayısı 2008 yılının ilk çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 32 artarak, 4,6 milyon kişiye yükselmiştir. Müşterilerin yüzde 89'u bireysel, yüzde 11'i kurumsaldır.

İnternet Bankacılığı Seçilmiş Göstergeler

	Mart 2007	Mart 2008	Yıllık değişme (yüzde)
(Bin adet)			
Aktif müşteri sayısı	3.464	4.587	32
(Milyon YTL)			
Finansal işlemler	115.702	138.454	20
Yatırım işlemleri	38.128	48.713	28
Toplam	153.830	187.167	22

Kaynak: TBB

İnternet bankacılığından yapılan işlemler geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 22 artarak, 187 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Ağırlıklı olarak havale işlemlerinden oluşan finansal işlemler yüzde 20 oranında artmıştır. Aynı dönem için, yatırım işlemleri yüzde 28 artış göstermiştir.